

שלום לכל החברים והחברות,

בימים אלה ממש, המזכירות והנהלה המשקית ישבו יחד בכדי לבחון כיצד להתמודד עם תקציב 2010 ולחשוב על שינויים נוספים שיביאו לכך שהתקציב יתאים לעמדתם של חברי קיבוץ רבים יותר.

ההתמודדות עם הנושא התקציבי מעלה באופן ברור שאלות על הדרך בה חברי וחברות הקיבוץ רוצים לראות את עצמם כקהילה, את רוחב ואופי הערבות ההדדית, מה מתאים לעידן של רשת ביטחון, שיוך דירות ושיוך הון מחד ורצון לשמור על שותפות מאידך וכן שאלות על אופים יחסי הקהילה והעסקים. המזכירות, כפי שנאמר בשיחות הקיבוץ, ונכתב כבר בעבר, החלה להניע מהלך ציבורי כללי לשנה זו של בירור ערכי בנושאים אלה.

המזכירות אשרה את תחילת הפעלת "אלה שלא זכו" ואנו נכנסים לישורת האחרונה בנושא לביצוע החלטות הקיבוץ בחודש הקרוב.

בנושא שיוך הדירות מעל 100 משפחות כבר חתמו על החוזה ומי שעדיין לא מוזמן להירשם אצל סיגל.

ועדת בנים – לאחר בחירתה התחילה בעבודתה. נושא ראשון שעלה על שולחנה הוא: הסדרי המגורים לבני הקיבוץ עד גיל 28. הסדרים אלו אושרו לאחרונה בקלפי, וועדת בנים ישיבה כדי להתחיל להפעיל הסדרים אלה הלכה למעשה. כמו כן הועדה תיפגש בקרוב עם הבנים בסטאטוסים השונים כדי להבהיר, להסביר ולשמע את ועל מהות השינויים וטיבם. נושא שהובא למזכירות על ידי הועדה הוא השימוש בבריכה – המזכירות החליטה להעניק לבנים בכל המסלולים המתגוררים בכפר מנחם עד גיל 28 כניסה לבריכה ע"ח הקהילה. בנים תושבים בגילאים מאוחרים יותר יכולים לרכוש מנוי לבריכה.

ועדת צרכים מיוחדים- עד כה אמנון זלינגר נשא בתפקיד זה לבדו ובשיתוף מנהל הקהילה. בהמשך החלטות שהוחלטו במבנה הארגוני אשר קבעו כי יש לעבות את שורות הועדה בנושא חשוב זה המזכירות בחרה חברי ועדה נוספים חברי הועדה הנוספים סיגל סעידי (משמשת כועדת ייעוץ לילדים) שרהלה אפל, אבנת רומבלסקי כנציגת משפחות של בעלי הצרכים המיוחדים וחמוטל כמנהלת קהילה. הועדה תתחיל את עבודתה בתקופה הקרובה.

ועוד בענייני שינויים פרסונאליים. המזכירות אשרה את החלפתו של אורי סגלמן כאחראי על נושא האבלות ביוסי שרון. כאן המקום להודות מעומק הלב לאורי אשר לאורך שנים ארוכות נשא בתפקיד חשוב וקשה זה ברגישות, במסירות ועם כל הנשמה. הרבה תודה לך ובהצלחה ליוסי. כולנו מאחלים כי תישאר מחוסר עבודה.

כמה נושאים תנועתיים. והראשון בהם הוא "קיבוצי ההטלות". הובאה למזכירות בקשה לאשרור החלטה על אי תשלום מיסים לתנועה כחלק מקבוצת קיבוצים שהוטלו עליהם בעבר חובות של קיבוצים אחרים והתנועה לא החזירה להם את התשלום העודף בו נשאו. קבוצת קיבוצים אלה התארגנה והעמדה המשותפת כיום היא כי אי תשלום המיסים יעמוד מנגד לקיזוז החוב של התנועה כלפי אותם קיבוצים. כמו כן אושרה השתתפות של 10000 ₪ לצורך חגיגות 100 שנות התיישבות קיבוצית.

זיו וחמוטל

לידיעת החברים

מה- 26.5 ועד 10.6 חמוטל בחופש.

משולחנו של מרכז משק

דו"ח משיבות הנהלה משקית:

13.4.10 – דווח על המו"מ המתנהל בעניין איחוד ענף הצומח עם "צבר קמה", (שותפות עם רבדים, צובה, קרית ענבים, מעלה החמישה). הצדדים לקחו את משרד רואי חשבון "אוהד גובי" לביצוע הערכת שווי לכניסת כפר מנחם לשותפות. לפי העבודה שנערכה הסינרגיה מהאיחוד היא גבוהה וכדאית לכל הצדדים, כל צד רוצה לקבל את המרב שניתן. סוכם על המשך המו"מ עם דיווח להנהלה משקית.

דו"ח על "קיבוצי הטלות" – כפר מנחם הוא אחד מ-22 הקיבוצים שבהסדר הקיבוצים הוטל עליהם לשלם עבור אותם קיבוצים שלא היה בידם והיו במשבר. הדרישה של קיבוצי הטלות מהתנועה להסדיר כפי שהובטח בעבר את החוב. מטעם התנועה מונו לטפל בנושא אבו וילן וגיוורא מסד. בפגישתנו איתם לא הציגו לנו עמדה אחידה, עמדתם שאין כסף לתשלום החוב ומבקשים בוררות שתקבע בנושא, כמו כן מבקשים הנציגים שכל קיבוצי הטלות יחזרו וישלמו את מיסי התנועה, מכיוון שאי תשלום פוגע בתנועת "השומר הצעיר". בישיבת פורום קיבוצי הטלות אשר נערכה במשמר העמק לפני מספר ימים הוחלט להמשיך במאבק להסדרת החוב תוך המשך אי תשלום מיסי התנועה, אי התשלום מהווה קיזוז או החזר החוב הלכה למעשה, הנושא הובא לדיון גם במזכירות הקיבוץ והתקבלה החלטה לתמוך בהחלטת פורום קיבוצי הטלות.

25.4.10 – הוצג דו"ח בקורת על מערך הכספים בקיבוץ ע"י המבקר החיצוני אלחנן ורדי. עיקרי הדו"ח הוצגו ע"י אלחנן, אפרת פרנקל כמרכזת ועדת בקורת ויעד החשב הוזמנו לדיון. סוכם:

1. ועדה כספית תהא ועדת משנה של הנהלה משקית וכפופה לה.
2. יש לבחור מחדש ועדה כספית.
3. הועדה החדשה תציע פירוט של תחומי עיסוק ותגבש הצעה לסדרי עבודה של הועדה, שיובאו לדיון ואישור הנהלה משקית.
4. התקבלו המלצות המבקר לגבי רישום פרוטוקולים וטבלת מעקב.
5. המלצה על שמירת חומרים ומסמכים התקבלה באופן חלקי – בעלי תפקיד לא ייקחו חומרים הקשורים לתפקידם, ישמרו עליהם ויעבירו למחליפיהם.
6. לאחר מינוי הועדה, גיבוש סמכויות ותחומי עיסוק וסדרי עבודה, נדון בצורך בכתיבת נוהל בקרה מפורט.

בנוסף התנהל דיון על קופת שיקים ומזומנים, הערות המבקר התקבלו ברובן, הרוב יושם עם קבלת ההערות.

דו"ח בקורת הכספים יוצג בפני שיחת קיבוץ ע"י אלחנן כולל התשובות והפעולות שנעשו לשיפור ותיקון ע"י המבוקרים והמערכת.

14.5.10 – התקיימה ישיבה משותפת של המזכירות והנהלה משקית לדיון על תקציב הקהילה שלא עבר בקלפי.

הוחלט על הקמת צוות שיביא הצעה מחודשת לתקציב הקהילה, בצוות יושבים שמעון סביר, יגאל ברק, רונן סעידי, חמוטל ואבי.

רשם: אבי

*הפכת הרוכס הבאיק והתערות אוצלתת
לענת לפיזות ולאהי קובינשטיין.
לנועה (טולצברג) ואלא לוינהייס ובנס 130.*

*ליואל צפוס הפכות בהולצת הנין
בן אהילה ויובל
נכב לאליעזר*

תוצאות הקלפי ב- 6-7.5 :

נדחתה הצעת תקציב הקהילה ל- 2010 - בעד הצביעו 47 חברים, נגד הצביעו 72 חברים.
בועז קפלן נבחר כיו"ר צוות שיוך הון - בעד הצביעו 95 חברים, נגד הצביעו 20 חברים.
אושר המודל לתשלומים לצעירים, עד גיל 28, המתגוררים בכפר מנחם.
בעד הצביעו 68 חברים, נגד הצביעו 30 חברים.

לחברים שלום!

ענף המזון (חדר האוכל + המטבח) עומד על סדר היום הקיבוצי שלנו. דעת הציבור היא להמשיך את קיומו של המוסד הזה. חדר האוכל מעבר להגדרתו הפשוטה משמש מקום מפגש לאוכלוסיות השונות, מבוגרים, צעירים, עובדים, חברים ושכירים ומתפקד כמקום מפגש חברתי, שאפשר לומר עליו שהוא "המפלט האחרון" שנותר משאר המקומות הציבוריים שהיוו מקום מפגש בעבר ושנעלמו עם השינויים שחלו באורחות חיינו והמעבר להפרטה, וגם כתוצאה משינויים טכנולוגיים שחלו על כל החברה הישראלית, שבה הבית גדל בנפחו והוא מרכז משפחתי ותרבותי (טלוויזיה, מחשב, אינטרנט). בכדי להמשיך לקיים את מוסד חדר האוכל, אי אפשר להתעלם מהמוטיב המרכזי שלשמו הוקם והוא הגשת האוכל לציבור הסועדים. בשנים האחרונות לאור השינויים שעליהם החלטנו, צומצמה הפעילות בחדר האוכל בעקבות התהליך שתאירתי קודם, התכנסות לתוך התא המשפחתי, סדרי עדיפויות תקציביים שהשאירו את חדר האוכל על כנו, אך צמצמו את היקף הפעילות בכדי שתתאים להגדרות החדשות שעליהם החלטנו כולנו במסגרת השינוי וההפרטה.

לאחרונה הושקעו כספים רבים בשיפוץ התקרה הפנימית, באיטום הגג ונזילות, וכן בצביעת פנים המטבח ומקררים. היום אנו בסיום השקעה של צביעת חדר האוכל והסבת החלונות מעץ לחלונות אלומיניום, כל זאת במגמה לשמר ולהוסיף להרגשת הנוחות בעת שהותנו במבנה. אחת הבעיות המרכזיות שאיתן נאלץ הענף להתמודד היא סוגיית "הלקוח השבוי", מכיוון שיש רק חדר אוכל אחד ללא תחרות, על הסוּעֵד להחליט באם לאכול בחדר האוכל או בביתו. חדר האוכל צריך לשאוף לחדשנות מעת לעת בכדי לשמר את לקוחותיו תוך תהליכי הפרטה מתקדמים, אך יוצר שחיקה שבאה לידי ביטוי בעיקר בצוות המקצועי, שמבשל מידי יום ונותן שרות על בסיס קבוע ללקוחות קבועים. מצב שיוצר בקורת גבוהה מצד הלקוחות. לא פעם כתוצאה מכך נוצר מצב בו צוות המטבח מתחלף ומשנה את פניו.

היום אנו עומדים בפני מפנה בו קבוצת חברות החליטה לעשות מעשה ולקחת על עצמן את ניהול ענף המזון.

זוהי פעולה מבורכת של קבוצת חברות ששמו לעצמן משימה חשובה ורבת אחריות להחזיר עטרה ליושנה, אם כי במגבלות מסוימות ומעודכנות לימינו אנו.

מצ"ב החזון של אתי, שלומית ולילי.

רשם: אבי

מטבח פועלות – ענף המזון 2010

יוזמה של 3 חברות קיבוץ להחזרת ה"טעם הביתי והטוב"

ענף המזון, כשאר הענפים בקבוץ המתחדש, זקוק לרענון והתאמתו לצרכים העכשוויים של הקהילה.

הצרכים אכן השתנו – אך הרצון לאכול ולהיפגש באופן בלתי אמצעי סביב שולחן האוכל- נותרו כשהיו.

בבסיס השינוי נציע:

1 - אוכל טעים ומגוון לארוחת הצהריים של הפועלים בתחום הקיבוץ, תוך שימת דגש על איכות המזון, טריותו ומענה לצרכים השונים של הסועדים (ילדים, דיאטה, בריאות וכו').

2 - הפעלה עצמית של המטבח הקיבוצי במתכונת של מטבח בייתי.

3 – חדר אוכל ומערך הגשה המשרתים את ציבור האוכלים באופן מכובד והולם.

4 – ענף מאוזן כלכלית.

רעיונות ראשוניים להפעלה:

א - צמצום אזורי העבודה במטבח.

ב - ריכוז שימוש במקררים ופריזר.

ג - העברת אזור ההגשה (אזור הכניסה למטבח).

ד - שימוש בחלק יחסי משטח חדר האוכל.

ה - צמצום בכוח אדם וניידות עובדים בתוך הענף.

ו - ביטול ארוחת הבוקר.

ז - בימי שישי : בראנצ', מכירת אוכל הביתה וארוחת ערב חגיגית.

ח - ארוחות חג : על בסיס קייטרינג ובאחריות ועדת תרבות.

השינוי המתבקש כרוך בהתאמה פיזית חלקית של המטבח ואזור חדר האוכל, תמיכה וגיבוי של המערכת והחשוב מכל: **שיתוף פעולה של ציבור האוכלים.**

לילי לזרקביץ, שלומית הורוביץ ואתי גודינגר

צוות ריקי – דיווח לקראת השלמת התהליך.

התפקיד שהוטל על הצוות, כפי שהוגדר במזכירות, היה לבדוק את מבנה המשרות ועלויות השכר של בעלי תפקידים מרכזיים בהנהלת הקיבוץ. על בסיס החלטת המזכירות נפגש הצוות עם זיו- יו"ר הנהלת הקהילה, תמיר-יו"ר הנהלה משקית, אבי – מרכז המשק, חמוטל – מנהלת הקהילה, אליז- גזברות ובלהה-מנהלת מש"א. תהליך העבודה כלל פגישות אישיות של נציגי הצוות עם כל אחד מהאנשים במהלכן הציגו בעלי התפקידים את האופן בו הם תופסים את תפקידם, הדגישו את תחומי העיסוק וצינו קשיים והתלבטויות. חברי הצוות ניסו לבדוק, יחד עם בעלי התפקידים, את המתאם (קורלציה) בין הגדרת התפקיד, כפי שהיא מופיעה במבנה הארגוני לבין הביצוע בפועל ולצרכים בשטח. החומר שנאסף היווה בסיס לדיונים ושיחות בתוך הצוות. המטרה הייתה לרכז מגוון נתונים, דעות ועמדות על מנת לקבל תמונה רחבה ככל האפשר. בשלב זה סיים הצוות את דיוניו וגיבש את המלצותיו. ההמלצות הכלליות הוצגו בפני המזכירות. לגבי ההמלצות הפרטניות חוזרים, בימים אלה, חברי הצוות אל כל המרואיינים ומציגים בפניהם את התרשמותם והמלצתם לגבי תפקידם. הכוונה היא לסיים את סבב השיחות האישי ולהגיע עם ההמלצות לשיחת הקיבוץ הקרובה. דיווח: ריקי.

ועדת בנים התחילה לעבוד !!!

בוועדה חברים: אורנה תל-אור, אורה דביר, נועם קורן, רונן סעידי ואבנת. הוועדה עדיין בשלבי למידה והתארגנות, בודקים ובוחנים מה הצרכים לאור השינויים המשמעותיים שאנו עוברים. הוועדה החלה לעבוד לפני כחודש ומטפלת בבני הקיבוץ מסיום י"ב ועד גיל 28. כיום יש לבנים ארבעה מסלולים: חיילים, בנים בקהילה, בנים תושבים וסטודנטים. לאחר שהתקבל הסדר התשלומים החדש לצעירים, נקיים שני סוגי פגישות עם הצעירים: האחת פגישה עם כל אחד מהמסלולים וכן גם פגישה אישית עם כל אחד מהבנים על הסדר התשלום האישי שלו. לכל מסלול יהיה חבר ועדה אחראי שיהיה בקשר עם הבנים - לקשר, לעזור ולתווך על-פי הצורך. אנחנו מקווים לעשות הכול כדי להקל את כניסת הבנים להסדר החדש הן לבנים והן להוריהם, עם קצת סובלנות וסבלנות מכל השותפים ניכנס להסדר החדש בצורה חלקה. **דבר חשוב לידיעת הבנים [יב.עד 28] על-פי החלטת המזכירות הנכם מנויים בבדיקה כמו חברי הקיבוץ. ניתן לפנות לכל אחד מחברי הוועדה בכל פנייה או בקשה.

בשם חברי הוועדה, אבנת

הדיונים על תקציב 2010 העלו על פני השטח ניגודי אינטרסים בקהילה

המלצות המזכירות:

המזכירות השקיעה מספר חודשים בגיבוש הצעה לתקציב הקהילה ל-2010. צמצום מקורות הקהילה (בשל ישום שיוך ההון ושיוך הדירות ושנוי דרכי העבודה בבית הדר) הכתיב אילוצים למקורות התקציביים, שיעמדו לרשותנו והביא את המזכירות להציע שנויים בדרכי המיסוי וצמצום השירותים המסובסדים. הוצע להוסיף מס תקן (שבו יחויבו כל המתגוררים בקבוץ) ולהפרידו ממס הערבות ומס האיזון, שיופנו למימון הערבות ההדדית. המזכירות הציעה גם לצמצם את מס האיזון. המזכירות הציעה לשמור על שירותים מרכזיים מסובסדים – חינוך, בריאות ורווחה ולהעמיק את ההפרטה בתחומים אחרים. הצעה לדון, בשלב ראשון, בהעמקת ההפרטה לא נענתה. המזכירות הציעה לקצץ בהוצאות הבאות:

* קשר כביש – יבוטל קשר כביש אחרי הצהריים, כשבשעות הבוקר ימומנו הנסיעות על חשבון המזמין.

* ענף המזון – הוצע לבטל את ארוחת הבוקר, להעמיד את סבסוד הענף על 200 אש"ח ולהעלות את מחיר ארוחת הצהריים.

* ועדת הבריאות הציעה לצמצם את סבסוד התרופות, לבטל תמיכה בתוספי המזון ולצמצם סבסוד של טפולים פרטיים, שיבוצעו דרך הבטוח המשלים. הוצע ליצור רשת בטחון נוספת להוצאות בריאות, כך שחבר שישלם מעל 2000 ₪ בשנה, עבור תרופות, יקבל החזר מהקבוץ..

* בית הלבוש – הוצע לצמצם את עלות הסבסוד ולהעמידו על מחצית הסכום הקודם. ק"ג כביסה יעלה לפי הצעה זו 4.25 ₪.

(אלו ההצעות העיקריות אחרי הדיונים בשיחות הקבוץ)

תגובות החברים:

נקודת המחלוקת הראשונה, בהתייחס לתקציב קשורה לתפישת המקורות:

* קבוצת חברים חזרה והעלתה (כל שיחה) את התחושה, כי הקף המשרות והמשכורות הניהוליות שלנו מנופח. הדוברים בנושא חשבו, כי ממצאי הצוות הבודק את המשרות הניהוליות, לאור המבנה הארגוני, יאפשרו להעמיד מקורות נוספים לרשות הקהילה, באמצעות חסכון בהוצאות הניהול (צמצום משרות ומשכורות).

* היו חברים שהציעו להעמיד משאבים מרווחי העסקים לרשות הקהילה.

* היו חברים שבטאו אכזבה ומירור על רקע ההצעה לצמצם את מס האיזון טענותיהם העיקריות היו שאי השוויון בקהילה יגדל וכי אנו מפסידים מקורות לסבסוד השירותים. ההתנגדויות לצמצום מס האיזון, כמעט שלא בוטאו בשיחה, אבל בוטאו בחצר ובלובי לקראת ההצבעה.

גם ההצעה לצמצום הסבסוד בבריאות "זכתה" למיעוט התייחסות עקרונית בשיחה (הייתה התייחסות פרקטית), לעומת זאת חברים רבים דברו על כך, בעיקר בקרב הדור השני. המחלוקת סביב חדר האוכל שיקפה ניגודי אינטרסים בולטים בין מתנגדי הסבסוד ושאנים אוכלים בחדר האוכל, לבין אלו הרוצים בהמשך קיומו של חדר האוכל, כמוסד מרכזי בקהילה ואלו החוששים שהעלאת מחירי המנות תביא לבריחת אוכלים ובעקבותיה סגירת חדר האוכל. (נקבע, כי יתקיים דיון נפרד על עתיד חדר האוכל)

פנסיונרים, בני הדור השני, ציינו, שמשכורותיהם נמוכות והובעה משאלה למצוא מקורות להעלאת גובה הפנסיה.

עלו גם ניגודי אינטרסים בין דוריים. פנסיונרים (שבניהם אינם חברי קבוץ) הציעו, כי יצמצם (או יבוטל) סבסוד החינוך, כי משכורות הורי הילדים גבוהות וצומצם מס האיזון.

בני הדור השלישי, שרק מיעוט מהם נכח בשיחות, לא הגיבו, להצעה בשיחה עצמה, אך מחוץ לשיחה הסתייגו עמוקות מההצעה. לדברי בני הדור השלישי, הפנסיונרים מקבלים יותר בהסדרים החדשים, טענתם העיקרית של בני הדור השלישי הייתה, שיש הסכם בלתי כתוב, על פיו, הם מסבסדים את צרכי הדור הראשון והשני (שנהנים יותר משרותי הקבוץ) ובמקביל, חינוך ילדיהם מסובסד אף הוא.

חברים מהדור הראשון איתם שוחחתי, טענו שאינם מעורים, אך הסתייגו מהעלאת תעריפי השירותים, וחששו מסגירת חדר האוכל והמכבסה – "צריך לעשות הכל שזה לא יקרה!"

על רקע מצב עניינים זה, מתבקשות לדעתי, **המסקנות הבאות:**
הדיונים על תקציב הקהילה ל-2010 נמשכו כחודשיים ובסיומם נדחתה הצעת המזכירות לתקציב 2010.

על רקע הדעות המקוטבות בדיונים וכיוון, שלא קדם לדיונים על התקציב, דיון על בסיסי השותפות בינינו, קשה לדעת כיצד לפרש את תוצאות ההצבעה – האם ההתנגדות היא בשל גובה הסבסוד, או בשל עלות השרות? האם ההתנגדות היא בשל צמצום מס האיזון, או בשל האפשרות לסגור את חדר האוכל? ועוד.

לדעתי, תוצאות ההצבעה מצביעות על כך, שהקהילה הקיבוצית שלנו לא בשלה לשינויים המשמעותיים באורח החיים אותם הציעה המזכירות.

מכיוון, שתעבור כחצי שנה עד שהתקציב יגיע להצבעה נוספת, יהיה צורך להקצות משאבים למימון הוצאות הקהילה בהסדרים הקיימים. אני מציעה, למצוא מקורות להמשך התנהלות הקהילה בהסדרים הנוכחיים (עם תיקונים מוסכמים) ולהקדיש את מחצית השנה שנוותר לברור כיצד אנחנו רוצים לחיות כחברה.

נראה לי, כי לצורך יישום הצעה זאת, יהיה צורך להיעזר במקורות מן העסקים. מתבקש, כי הצוות הבודק את המשרות הניהוליות יציג בהקדם האפשרי את מסקנותיו לקבוץ. נראה לי, שעלינו ליצור הסכמה על מדת הסולידריות הרצויה לנו ועל דרכה, תוך קביעת סדרי עדיפויות לסבסוד, לוחות זמנים לגבי שינויים צפויים והחלטות באיזה תחומים לסבסד את השירותים ובאיזה תחומים לסבסד וכמה את הקבוצות, או היחידים הנזקקים. וכמובן להחליט מאין יושגו המקורות לסבסוד.

יהודית אפרתי

כל החברים העובדים בחוץ, מתבקשים להעביר לגינה קריסטל בהנה"ח את טופס 106 .
כמו כן להעביר לרחל גולדבורד דוחות שנתיים של קופות, קרנות פנסיה וקרנות השתלמות של שנת 2009
תודה בלה

התקציב לא עבר – ומה הלאה? / מאת נחום שור, לעלוך "כפר מנחם".

ברוב של 72 (מעל 60%), שהתנגדו להצעת התקציב של הקהילה, שהוגש ע"י ההנהלה, מול 47 קולות שתמכו בהצעת ההנהלה, הופלה הצעת התקציב הנ"ל. יש לפרש את תוצאות ההצבעה במונח יותר רחב: רוב הציבור אינו רוצה לקבל את גזירות התקציב, שאינן הכרחיות כלל ואולי גם רוצה לעצור, במקצת, את הדהירה של העמקת ההפרטה וגידול הפערים החברתיים – כלכליים הכרוכים בה. הקיבוצים שהנהיגו רשת ביטחון עומדים כיום על פרשת דרכים: האם להמשיך במרוץ ההפרטות, הורדת המסים לבעלי ההכנסות הגבוהות ובאופן נגזר מכך, כתוצאה מכל ההקלות לבעלי ההכנסות הגבוהות-הכבדות העול על שאר החברים בקיבוץ. או לקחת פסק זמן, לעצור את גל ההפרטות ולבדוק, בקור רוח, לאן מוביל אותנו מרוץ ההפרטות הזה.

לדעתי התשובה די ברורה: המשך מואץ של גל ההפרטות יהפוך אותנו, תוך זמן קצר, מקבוצה מופרט ליישוב קהילתי רגיל, כפי שכבר תובעים כמה חברים מבינינו. עצירת ההפרטות במצב זה וניהול קיבוץ עם רשת ביטחון, פערים שאינם עולים על 3:1 וקיום חיי תרבות וקהילה אינטנסיביים, כפי שמתרחשים אצלנו לאחרונה) וכאן יש להגיד מילה טובה לענת מרכוס ולחמוטל, על חלקן החשוב בחיים הקהילתיים התוססים שנתברכנו בהם לאחרונה), יכולים לאפשר קיום מאפיינים של קיבוץ עוד זמן רב. שום דבר הרי לא גזור ועל פי פרקי אבות: "הכול צפוי והרשות נתונה והכול לפי רוב המעשה".

לכן השאלה היא: מה רוצים החברים, או לפחות רובם. לפי הרצון של הרוב יש לגזור ולכוון את דרכנו.

אני מקווה ומאמין, שעדיין רוב מכריע של החברים רוצה שנשאר קיבוץ, עם חדר אוכל מתפקד ופתוח, עם שיחות קיבוץ והכרעות קלפי דמוקרטיות, עם חיי תרבות עשירים וחגים יפים המרוממים את הנפש ועם השארות מסוימת של חברותא בינינו. עת להחליט ועת גם להכריע על הכיוון שלנו לעתיד.

נחום שור 14.05.2010.

חזון העצמות היבשות

עם בוא התא"מ

נעלם ערך האדם.

עם בא רשת "בטחון"

הפך החזון לכישלון

וכבוד האדם נרמס.

מובן, שבשביל כבוד

צריך לעבוד.

ואנו עשינו זאת מעל 50 שנה

ובתקציב הקהילה לא השאירו לכך דאגה.

בעלי המאה הם בעלי הדעה

ובעלי הכיס הטופח ומתנפח,

שאת העשירון העליון מנפח

והעשירון התחתון גונח וצונח.

באין חזון

הולכים אנו לאבדון

האם זהו החזון?!

או חזון העצמות היבשות.

נורית גלינה

ראיון עם עמליה גולדברג עם סיום כהונתה במזכירות

א. האם למזכירות יש השפעה על המהלכים, שנעשו בקהילה? במה תרמתם? מהן ההחלטות החשובות שקיבלתם?

בתקופת כהונתי במזכירות, במשך כארבע וחצי שנים, עבר הקיבוץ את תהליכי השינוי המשמעותיים ביותר מאז הלינה המשפחתית: רשת בטחון, שיוך דירות, קליטת בניס, תאגוד ושיוך הון ובניית מבנה ארגוני חדש התואם את אורח החיים החדש והכולל הפרדה בין העסקים לקהילה.

התרבות הארגונית עברה שינוי דרמטי. עברנו בכל המוסדות והועדות לכללי ניהול המקובלים בארגונים מחוץ לקיבוץ: כתיבת פרוטוקולים, תכנית עבודה צמודה לתקציב, הכנסת מנגנון ביקורת ובניית תקנונים בעלי תוקף משפטי הרבה מעבר לתקנון חתונות, תקנון רכב או תקנון כלבים.

מילון המונחים השגור בפינו התעשר במלים כמו: קהילה, שכר (ולא עוד תקציב אישי), מס איזון, שיוך, פרצלציה (מי בכלל ידע מה זה לפני כן?). השינוי חייב אותנו לחשוב ולדבר בשפה אחרת. אני חושבת שהצלחנו להנחיל את השפה החדשה ברמה טובה, כי התהליכים נעשו תוך מחשבה רבה על הצורך בהבנה טובה של הציבור לפני קבלת ההחלטה. לשם כך דאגה המזכירות להקים צוותי חשיבה לכל אחד מהנושאים המרכזיים, כל צוות הגיש לציבור חוברת פרי עבודה ממושכת של למידה, דיון, התייעצות וחשיבה.

ב. מה היתה השפעת המזכירים על עבודת המזכירות?

זיו, בשיחת הפתיחה של המזכירות בראשותו, העלה את רצונו לקבל החלטות בהסכמות ולא בהצבעה טכנית. זה היה חידוש עבורנו, אך התקבל על ידינו והוכיח את עצמו. חברי המזכירות הם ברובם חברים מן השורה שייצגו דעות שונות, בדומה לקשת הדעות של ציבור החברים. לחלקם היו נושאים ש"נגעו בבטן הרכה" שלהם כמו גם בבטן הרכה של חברים רבים אחרים. ההגעה להחלטות הייתה מלווה בדיון, בבקשה לקבל יעוץ משפטי או אחר, בהבאת נתונים נוספים, בהזמנת חברים להשמיע את פנייתם או דעתם. אכן, לא נערכו הצבעות, אך כל אחד השמיע את דעתו ובמידת הצורך נעשו ניסיונות משותפים להציע הצעה שתהיה מקובלת על כולם. הייתה הרבה אחריות והתבוננות מערכתית על ההשלכות של החלטות המתקבלות. את זה אני זוקפת לזכותם של המזכירים ולזכות חברי המזכירות שהלכו עימם.

אין לי ספק שלמנהלי קהילה שאינם מקרב חברי הקיבוץ יש יתרון רב ובמיוחד בתקופה של תהליכי שינוי כי הם מגיעים ממקום נקי, כששיקולי טובת החבר וטובת הקהילה הם נר לרגליהם. הם נבחרים לפי מקצועיותם וניסיונם. לו היינו בוחרים היום מנהלי קהילה מתוכנו היו מעורבים בהצבעה שיקולי אינטרסים, יכולת לאסוף קולות של הבלתי מעורבים ופחות מידת ההתאמה. אני רואה בגדולתם של המזכירים שלנו גם את התמודדותם בפניה לבדיקת משכורות הבכירים. הם לא טאטאו, לא לחצו ונתנו לחברי המזכירות להחליט ולטפל. עם זאת אני לא מקבלת את הלחץ שהופעל לביצוע מהלך זה, לפני תום הקדנציה. בנינו מבנה ארגוני ועלינו להתנהל לפיו.

ג. מהן התחושות המלוות אותך בימים אלה לגבי התייחסות הציבור לעבודת המזכירות?

בתהליכים הגדולים של שיוך דירות, קליטת בנים, רשת בטחון ושיוך הון, שינוי המבנה הארגוני, הציבור הפנים את מורכבות הנושאים וסמך על הצוותים שטיפלו ועל המזכירות שהביאה את הנושאים לדיון במפגשי הסבר רבים ובשיחת הקיבוץ. בשלב היישום של השינויים, קרי בניית תקציב הקהילה לאור תחילת יסום שיוך הדירות, חלו בקיעים באמון של חלק מהציבור. שינוי אורח חיים אינו פשוט לכל אדם באשר הוא. על אחת כמה וכמה כשמדובר על קהילה שלמה שעברה שינוי. יש בציבור חברים שלא מנסים לקשור את תהליך השינוי בצורך של המזכירות או הצוותים להיעזר באנשי מקצוע אם כעובדים בתוך המערכת ואם כנותני שירותים מבחוץ. אלו משאבים שאסור לנו לוותר עליהם והם עולים כסף. זהו שימוש מושכל והכרחי במיסים שאנו משלמים. לא ניתן לנהל היום קהילה בצורה חובבנית, על פי תחושות בטן של מזכירות זו או אחרת.

"מגיע ליי", לצערי, עדיין חי ונושם. מי שיושב במזכירות לומד מהר יותר את השפה החדשה, רוכש את הכלים והחשיבה ומקבל את ההחלטות בראיה מערכתית כוללת ואחראית יותר. יש קבוצה גדולה של חברים, המתמידים גם הם בלמידה ובחשיבה ודואגים להיות מעורבים. הם תורמים בהערותיהם בשיחות הקיבוץ ומאפשרים שיפור ההצעות המובאות להחלטה. כשהם ניגשים לקלפי הצבעתם אחראית בעיני. אצל חלק אחר של החברים השכל מודע (ושמח!) לעובדה שבמקום תקציב אחיד יש שכר דיפרנציאלי, שאפשרויות השימוש בכסף הפרטי גדלו לאין ערוך, אך מאידך הלב ממאן להיפרד מהקיבוץ של פעם ומבקש לשמר את השוויון ואת "מגיע ליי". יש כאן קונפליקט פנימי בין השכל לרגש וכשהרגש גובר מגיעים למצבים של התנצחות עם המזכירות שלעיתים מערבים בהם גם שיקולים שאינם נושא הדיון. יתכן שעל המזכירות הבאה לטפל בקונפליקט הזה – בעזרת גישור, פעילויות להסרת חששות ובנית אמון אצל אלה, שאינם רבים אמנם, שעדיין לא ביססו אותו.

מדאיגה אותי התופעה של חברים שאינם מצויים בתפקידים בקיבוץ או שהוציאו עצמם ממעורבות בתהליכים בקיבוץ, שאינם קוראים את הנוהלים ולא מגיעים לשיחות קיבוץ. הם רחוקים מאד מהבנת המשמעות המעשית של השינויים והשלכותיהם ו"מתעוררים" רק ברגע האמת כשמתרגמים את השינויים לכסף, ואז מדברים על חוסר שקיפות, חוסר צדק, הולכת שולל. מקורות המידע שלהם הם שיחות מדרכה או שולחן בחדר האוכל. ההצבעה נגד התקציב היא פועל יוצא של התופעה הנ"ל: אנשים אלה מנהלים דיונים ביניהם בלי מידע מבוסס, ללא הבנת הרקע והרציונל שלו, מסתכלים על פינה אחת מתוך המכלול ומסרבים לקבל את העובדה שבתכנון תקציב יש תמיד גבולות ואפשר לערוך שינויים שיוסיפו לכאן ויגרעו משם. הם מרגישים שיש כאן "הם" (מזכירות והנהלה משקית) ו"אנחנו" (החברים המרוממים). לדעתי הצבעה של קבוצה כזו ואיסוף קולות על ידי שכנוע בהצגת תמונה חלקית וחד צדדית מבטאת חוסר אחריות כלפי הקהילה כולה, התעלמות מהחשיבה המושקעת של בעלי התפקידים וצוותיהם כאשר בשל התנגדות לסעיף אחד או שניים מצביעים נגד ההצעה כולה. פגשתי גם אנשים שהודו שלמרות שהתנגדו למספר סעיפים, הצביעו בעד מתוך אחריות וזה ראוי בעיני.

ד. תנסי להאיר מבט כולל - לאן אנחנו הולכים כחברה ? אינני רואה הליכה לאחור וחזרה לקיבוץ הישן. ההפרטה כבר בעיצומה וגם הניסיונות של הימים האחרונים לעצור אותה או להחזירה למצב של לפני כמה שנים אינם מעשיים ואני חושבת שהרוב בעד המצב הנוכחי תוך שינויים הדרגתיים.

התופעה של הצבעה בקלפי שבה יש התגייסות כנגד הצעת המזכירות אחרי כל כך הרבה ניסיונות של שיפורים והליכה לקראת, ללא כל אחריות לקהילה, מדליקה נורות אדומות ומעוררות בי

דאגה רבה. אין ספק שיש צורך לבדוק שנית את נוהלי ההבאה לדיון וההצבעה של נושא התקציב.

מעודדת אותי העובדה שיש בנים הרוצים להיקלט בקיבוץ כחברי קיבוץ ואני מקווה שהדרך שפתחנו בפניהם תצרך אלינו חברים שישתלבו בחשיבה המתמדת על אורחות חיינו. לדעתי מן הראוי שהם יהיו מובילי השינויים. נכון יותר יהיה שהבנים יחליטו מה תהיה דמותו של הקיבוץ בעתיד, מתוך התנסות אישית שלהם באורח החיים הנוכחי ולא על פי המלצות, סיפורים ושאיפות של הוריהם.

מהמרפאה

צוות המרפאה יעבור בעתיד הקרוב, שינויים פרסונאליים נטע קריספין, שעבדה אצלנו שנים רבות, ממריאה באוגוסט לארה"ב עם משפחתה, בעקבות שלומי בעלה, היוצא לפוסט דוקטורט. אנו מאחלים לנטע ומשפחתה הצלחה בכל ומודים לה על עבודה מקצועית ומסורה רבת שנים. את נטע תחליף יגאלה, שהיא אחות מוסמכת העובדת היום בבית שמש. יגאלה תגיע לכפר מנחם באמצע מאי לצורך לימוד וחפיפה. באמצע אוגוסט היא תבוא עם משפחתה למגורי קבע בקבוץ. אנו מאחלים לה הצלחה. הצוות יהיה לכן: דר'. דני אלברט – הרופא בטי – אחות מרפאה ובית הדר. יגאלה – אחות מרפאה במשרה מלאה. המתכונת של עבודה וכוונות 24 שעות ביממה, תישאר בעינה.

בברכה אמנון ז.

הרהורים בתום ארבע וחצי שנים כחבר מזכירות

הייתה לי הזכות הגדולה להיות שותף לצוות שבמשך אותן שנים החל מראשית ספטמבר 2005, היינו טרודים בהובלת תהליכים מן המשמעותיים בחיי הקיבוץ, מהם עדיין בשלבי ביצוע כאלה ואחרים. אני מקווה, שאת תוצאותיהם נדע ונעריך בעתיד. עם כל החשיבות לתהליכים ולמשמעותם בחיינו, אני מבקש לעלות כמה הרהורים על תחושותיי הפרטיות, כחבר קיבוץ, שבאותן שנים היה בעין הסערה של השינויים.

כבר ציינתי במספר הזדמנויות, שעם שובי בסוף יולי 2005 מכנס היסטוריונים בסידני הרחוקה, שתי בשורות התבשרתי עם שובי. הראשונה, שנבחרתי למזכירות החדשה ועוד באותו ערב קיבלתי הודעה טלפונית, שספרי ראה אור בהוצאת מכון בן-צבי בירושלים. כל אחת מהן השלימה חלק שונה בתחושותי ובהשקפת עולמי בכל הנוגע להיותי אדם שגדל, התחנך ופעל בביתי הקיבוצי. ראיתי כזכות וכאתגר את כניסתי למזכירות החדשה, כאשר המניע המרכזי לכך היה, הרצון להציע עד כמה שניתן, ביחד עם הצוות, את הרעיון שמזה זמן היה כנר לרגליי להמשך חיינו הקיבוציים עם השינויים המתבקשים והוא – לנסות ולהביא להכרעה בקיבוץ את קליטת הבנים, אלה המתגוררים כתושבים ואת האחרים שמחוץ לביתנו, אך המוכנים לבוא ולהיקלט כאן, לחיות בצל קורתנו. עדיין לא הייתה לנו משנה סדורה כיצד

תהליך מעין זה יתנהל, אבל לשמחתי, גם חבריי במזכירות דעתם הייתה נחרצת שזהו אחד מתפקידינו המרכזיים ואמנם הוקם צוות ובו כל חברי המזכירות, שמטרתו קליטה והרחבה בכיוון זה – צמ"ד: צמיחה דמוגרפית.

אנו היום בראשיתם של הצעדים המעשיים לכך, ותקוותי שבמהרה בימינו נראה את פירותיו של החזון עליו נערכו דיונים רבים, צומח ומביא את פירותיו לטובת המקום ולטובתם של המצטרפים אליו. עבודת מזכירות לעתים עוסקת בנושאים פרטניים, הייתי מעז לומר כמעט ב"דיני נפשות", כאשר עליך לדון ולהחליט בגורלם של אנשים החיים בקרבך, לחסד או לשבט. אין גוף שהוא חף משגיאות או משיקול שבדיעבד אולי היה מוטעה. עם ניסיוני, שהוא בהחלט לא מועט, אני יכול לומר בדעה צלולה ולסכם את אותן שנים כשנים בהן ידענו לבור היטב את המוץ מן התבן ולנווט עד כמה שניתן, כך שכל צד ישמיע את דעתו והדיון יהיה ענייני. כך גם באותם תהליכים בהם עסקנו. ניסינו ככל שיכולנו לבדוק ולחזור ולבדוק עד כמה הדבר ייטיב עם הקיבוץ, כי זה היה המוטיב המרכזי שהנחה אותנו, לשמור על **יישובנו הקיבוצי** מכל משמר, על-אף השינויים החלים באושיות חיינו ולהתאימם כך, שלא נאבד את העיקר – היותנו חברה שאמנם איננה משמרת את העבר, אך גם יודעת להריק למבנה הארגוני ולמהות המשתנה, את אותו דוק של הרוח המייחדת אותנו – **הרוח של הקיבוץ המתחדש!**

עליי לומר שבאותן שנים הייתי גם חבר בוועד היישוב. גם כאן, עבודת הצוות והיחסים שנוצרו בין נציגי הקיבוץ לאלה מההרחבה הם דוגמא של רצון עז להוביל את צורת החיים החדשה הזו, הכל-כך לא מוכרת ומלאת ההפתעות, להוציא לדרך המלך את השילוב המיוחל של היישוב הקהילתי, תוך כדי לימוד מתמשך. אך לא פעם, היו אלה ימים לא קלים. ובכל זאת, אם ברצוני להביט לאחור, מאז ראשיתם של אותם ימים, בהם בשכונה שליידנו התגוררו מתי מעט, תושבים ספורים בלבד ולהשוות עם היש של היום, כאשר ההרחבה הרחיבה שורותיה והיא בקרוב תתמלא על כל מאה וחמישים משפחותיה – הייתי מעז לומר, שעל אף הקמים על עצם השיתוף והגלים הסוערים שלא פעם ביקשו להטיל את ספינתו אל חופים מלאי סלעי מגור ושוממים – השותפות הזו חזקה וידעה להתגבר על המהססים או רואי השחורות; היא קורמת עור וגידים והעתיד נראה מבטיח ומקרין אור של יום חדש.

עשייה ציבורית מאז ומעולם הייתה בעיניי רכיב משלים לכל עיסוקי הפרטיים, תהיה חשיבותם אשר תהיה. אני חוזר על אמירה, מעין לייט-מוטיב מאפיין לדרכי בחיים – מעולם לא ביקשתי לגור בקיבוץ, אלא **להיות** בו. לחיות, משמעו להיות שותף ולא לעמוד מן הצד, לבקר, לקטר וכל כיוצא באלה פעולות של היושבים על הגדר...

אסכם ואומר בדומה למה שפתחתי – הייתה לי זכות גדולה לשלב בחיי את הפעילות הציבורית בתחומים בהם חשבתי שתרומתי עשויה לסייע לקהילה הקיבוצית, עם זו האקדמאית. מעולם לא סגרתי עצמי במרומי מגדל-השן של המחקר...

בברכת חג ביכורים ושבעות שמח,

צבי קרן

שנת המאה לקיבוץ – פתחנו אותה בחוה"מ פסח תש"ע באירוע חגיגי ומרגש בחצר הראשונים בדגניה א'. ונסיים אותה בשלושה ימי אירועים מסכמים שיתקיימו בימים שני, שלישי ורביעי 4, 5, 6 באוקטובר 2010, כ"ו, כ"ז, כ"ח תשרי תשע"א (אחרי שמחת תורה) **היום הראשון** יהיה כולו בהשתתפות **נשיא המדינה שמעון פרס** ויוקדש לוועידת תנועה חגיגית, סיורים באתרי מורשת, חנוכת אתר אום גיוני (ראשית דגניה א') ועצרת חגיגית בערב. **העצרת בערב השני** תוקדש לצה"ל בהשתתפות **שר הביטחון אהוד ברק והרמטכ"ל גבי אשכנזי**. **עצרת הערב השלישי** תוקדש לחינוך ולתנועות הנוער ובה ישא דברים שר החינוך **גדעון סער**.

ובין לבין – במהלך השנה: * מסע אופנים מדן ועד אילת בחסות "דור אלון" * סדרת טלוויזיה בנושא הקיבוץ בעריכת מודי בראון וענת זלצר וביעוץ הסטורי של מוקי צור * משחק כלל ארצי "חפש את המטמון" בהנחיית חמיצר שיניע את משתתפיו מקיבוץ לקיבוץ* שני כנסי נוער של בני הקיבוצים " שיחות מחנך בבתי הספר בנושא הקיבוץ בתיאום וביעוץ עם אבי אהרונסון (רכז מח' החינוך בתנועה) ומוקי צור * סיור ב-21 אתרי מורשת בשלושה מועדים שייקבעו * "סינימה קיבוץ" – הקרנה בסינמטקים של סרטים שנוצרו בקיבוצים * בית פתוח בקיבוצים בחוה"מ סוכות * תערוכות אמני הקיבוצים בגלריות הקיבוצים ברחבי הארץ* **פרטים ומועדים יפורסמו בנפרד**. יש למה לחכות!!!

* * *

תשתיות .

אין צורך להכביר מלים – בלי תשתיות אין בניה, בלי בניה אין קליטה, בלי קליטה אין צמיחה. לאחר מגעים ושיחות אין ספור שקיים מזכיר התנועה זאב (ולוולה) שור עם כל הגורמים הקשורים לענין הוקצה לנושא מימון ממשלתי בסך 35 מליון ₪ ומזה קבלו 7 קיבוצים את הסכום שיאפשר להם לשפר את הטעון שיפור בחצרותיהם. באשר להמשך – ניתנה הבטחה, כי ב-10 השנים הבאות, תקצה הממשלה מדי שנה **מאה מיליון** ₪ ואלה יחולקו בין הקיבוצים אשר יגישו בקשות מסודרות שתאושרנה על ידי ועדה מקצועית, שבה יושב גם מזכיר התנועה הקיבוצית.

משכנתאות

גם על כך מדברים רבות והטיפול הממשלתי בענין מתמשך. בינתיים מצטיירים כבעלי סיכוי טוב לביצוע **שני מסלולים**: **האחד** – זכאויות לבניה הניתנות על ידי המדינה לנקלטים שהגיעו לקיבוץ משנת 2007 והלאה. **השני** – הלוואות לצרכי בניה ושיפוצים, שינתנו לחברי קיבוצים על ידי הבנקים בערבות קמ"ע (הקרן התנועתית למתן ערבויות). פריצת מחסומי הביורוקרטיה אינה קלה כלל ועיקר, אך לא מפסיקים להשתדל – ויש סיבה טובה להאמין, כי בסוף (קרי – בקרוב!) הדברים אכן יקרו.

התנכלות להתיישבות

לצערנו, מאמץ רב אנו נאלצים להשקיע גם בהמשך המאבקים כנגד צעדי התנכלות להתיישבות בכלל ולקיבוצים בפרט מצד גורמים שונים ברשויות המדינה. בין היתר, אנו מונים מהלכים חמורים כנגד האגודות השיתופיות, ועדות קבלה, זכויות במקרקעין, רפורמה בתכנון, שימושים חורגים בבניה, ועוד. לשם כך נקבעו, בין היתר, פגישות בדרגים הגבוהים ביותר של מינהל מקרקעי ישראל, משרד הפנים, משרד המשפטים ועוד, וזאת תוך שיתוף פעולה עם שאר תנועות ההתיישבות ועם רשם האגודות השיתופיות. **נקווה שבקרוב נוכל למסור יותר פרטים.**

ביקורי מטה התנועה

חברי מטה התנועה בראשותו של זאב (ולוולה) שור בקרו לאחרונה **בדגניה א**, עברו בהתרגשות מרובה את סדנת "התלם הארוך" שעוצבה ואורגנה במקום על ידי תנועת הבוגרים של הנוע"ל, למדו ממוקי צור על דגניה דברים שלא כולם ידעו וקיימו ישיבה ודיון עם ועד ההנהלה של הקיבוץ. **הביקור הבא של מטה התנועה יתקיים ביום ב' 24.5.10 בקיבוצים מעגן מיכאל ומצר.**

ולסיום – מראות:

לאהרון ידלין על קבלת פרס ישראל על מפעל חיים ותרומה ייחודית לחברה ולמדינה. לשוריקה ברוורמן ממיסדות קיבוץ שמיר שנמנתה עם אנשי הפלמ"ח שצנחו או הונחתו מאחורי קווי האויב במלה"ע ה-2 - על שהתכבדה להדליק משואה בליל יום העצמאות השנה. **בברכה**

צ'איק'ס א.ס.ק.